

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **O. J.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 10. 2006, č. j. 29 Az 21/2005 – 58,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 27. 6. 2006, č. j. 29 Az 21/2005 – 39, zamítl žalobu podanou žalobkyní proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2005, kterým jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a jímž současně bylo rozhodnuto, že se na cizinku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu v platném znění. Krajský soud po provedeném dokazování žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „ř. s.“) zamítl, neboť neshledal, že by se žalovaný v průběhu správního řízení dopustil žalobkyní vytýkaných vad řízení a neshledal rovněž nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byl doručen tehdejšímu zástupci žalobkyně JUDr. Karlu Kavalírovi, advokátu, se sídlem v Hradci Králové, Buzulucká 431, dne 18. 7. 2006, jak o tom svědčí číselný záznam spolu s potvrzením doručení písemnosti příslušnou advokátní kanceláří na soudní doručence.

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti uvedenému rozsudku dne 3. 8. 2006 kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., v níž namítala, že krajský soud posoudil uvedenou věc v rozporu s platným právním řádem. Žádala o odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 107 s. ř. s. pro reálnou obavu z nuceného opuštění ČR a následného odjezdu do země původu a navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o ustanovení právního zástupce a tlumočníka jazyka ukrajinského pro řízení o kasační stížnosti.

Napadeným usnesením ze dne 5. 10. 2006, č. j. 29 Az 21/2005 – 58, Krajský soud v Hradci Králové žádost stěžovatelky o ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl. Vycházel z toho, že předchozí kasační stížnost, podaná stěžovatelkou proti rozsudku o věci samé (ze dne 27. 6. 2006, č. j. 29 Az 21/2005 – 39, byla podána po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty dvou týdnů pro její podání, tj. zjevně opožděně a stěžovatelka by tudíž se svojí podanou kasační stížností proti napadenému rozsudku nemohla být úspěšná. Proto soud v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 35 odst. 7 s. ř. s., žádost žalobkyně o ustanovení advokáta zamítl, a to pro zjevnou neúspěšnost opožděně podaného návrhu proti rozsudku o věci samé.

Ve včas podané kasační stížnosti nesouhlasí stěžovatelka se zamítnutím žádosti o ustanovení zástupce a namítá, že kvůli špatné znalosti českého jazyka neměla možnost odporovat Ministerstvu vnitra. Dodává, že se několikrát pokusila spojit s panem advokátem, avšak nezdařilo se jí to. Zaslala mu materiály ohledně žaloby, neobdržela však odpověď. Proto opětovně prosí o ustanovení bezplatného právního zástupce z řad advokátů a tlumočníka a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 Az 21/2005 – 58. Připomíná článek 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy a jinými státními orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. V této souvislosti připomíná i ustanovení § 17 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), podle něhož účastníci řízení se mohou dát zastupovat advokátem nebo jiným zástupcem, kterého si zvolí. Má za to, že toto její právo bylo porušeno, stejně jako právo zakotvené v článku 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, tj. právo na ustanovení tlumočníka. Má za to, že nepřítomnost právníka a tlumočníka v řízení před správním orgánem i soudem vedla k jednostrannému hodnocení situace.

Stěžovatelka požádala o prominutí lhůty k podání kasační stížnosti proti napadenému rozsudku a k této žádosti uvedla, že dostala od advokáta JUDr. Kavalíra rozsudek č. j. 29 Az 21/2005 – 58, o zamítnutí žaloby proti napadenému rozhodnutí Ministerstva vnitra dne 21. 7. 2006 a nikoliv 18. 7. 2006, jak se uvádí v napadeném usnesení soudu č. j. 29 Az 21/2005 – 58, ale až dne 21. 7. 2006. Spočítala si lhůtu 14 dnů k zaslání kasační stížnosti od tohoto data (21. 7. 2006) a kvůli špatné znalosti českého jazyka promeškala fakticky lhůtu k jejímu podání. Žádá proto o prominutí zmeškání lhůtu a o odklad účinnosti napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Ačkoliv stěžovatelka v kasační stížnosti nečiní výslovný odkaz na důvod, pro který pokládá z hlediska ustanovení § 103 s. ř. s. napadené rozhodnutí za nezákonné, lze z obsahu kasační stížnosti dovodit, že má na zřeteli důvod uvedený pod písm. a) uvedeného ustanovení, tedy nezákonnost rozhodnutí o zamítnutí jejího návrhu na ustanovení advokáta, spočívající v nesprávném posouzení této právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Takové pochybení však Nejvyšší správní soud v postupu a rozhodnutí krajského soudu neshledal.

Z obsahu spisu vyplývá, že k žádosti stěžovatelky byl jí v řízení před Krajským soudem v Hradci Králové ustanoven k její žádosti usnesením ze dne 16. 5. 2006, č. j. 29 Az 21/2005 – 28, pro řízení před tamním soudem zástupce – advokát JUDr. Karel Kavalír, se sídlem v Hradci Králové, Buzulucká 431. V souvislosti s tím bylo vyhověno žádosti stěžovatelky o odročení jednání, které bylo u uvedeného soudu nařízeno na den 30. 5. 2006. K dalšímu jednání, nařízenému soudem na den 27. 6. 2006, k němuž byla stěžovatelka řádně obeslána (předvolání obdržela dne 14. 6. 2006), se stěžovatelka bez omluvy nedostavila. Jednání byl přítomen její zástupce a též tlumočník jazyka ruského. Protože stěžovatelka se k jednání neomluvila, nebránila její neúčast projednání a skončení věci ve smyslu ustanovení § 49 odst. 3 s. ř. s. (soud proto vydal usnesení, že bude jednáno v nepřítomnosti stěžovatelky). Při tomto jednání byl vyhlášen rozsudek, který byl doručen zástupci stěžovatelky JUDr. Karlu Kavalírovi, dne 18. 7. 2006, jak o tom svědčí záznam na doručence od obálky, v níž byl rozsudek doručován. Stěžovatelka kasační stížnost odevzdala k poštovní přepravě dne 3. 8. 2006 na poště v Praze 7.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. je možné podat kasační stížnost po dvou týdnu od jeho doručení. Zmeškání lhůty pro podání kasační stížnost nelze prominout.

Podle ustanovení § 40 odst. 1, 2 a 4 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence a nebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak. Vychází-li se z citovaných zákonných ustanovení nezbyvá než souhlasit s Krajským soudem v Hradci Králové, že kasační stížnost stěžovatelky proti rozsudku uvedeného soudu ze dne 27. 6. 2006, č. j. 29 Az 21/2005 – 39, byla podána opožděně. Lhůta pro podání kasační stížnosti počala v dané věci běžet dnem následujícím poté, kdy byl doručen napadený rozsudek zástupci stěžovatelky. Krajský soud neměl možnost doručit rozsudek přímo stěžovateli, pokud byla zastoupena advokátem, neboť podle ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s., má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze tomuto zástupci. Den doručení písemnosti tomuto zástupci je pak skutečností určující počátek běhu lhůty. Protože k doručení rozsudku došlo v úterý dne 18. 7. 2006, pak konec lhůty k podání kasační stížnosti uplynul v úterý dne 1. 8. 2006. Tento den se totiž svým označením (úterý) shoduje s označením dne, který určil počátek lhůty. Naposledy v tento den měla stěžovatelka možnost podat kasační stížnost s účinky zachování lhůty. Pokud tak učinila až dne 3. 8. 2006, stalo se tak nepochybně po marném uplynutí této lhůty a tudíž opožděně. Na této skutečnosti pak nemůže změnit nic ani ta okolnost, že zástupce stěžovatelky předal jí napadený rozsudek až dne 21. 7. 2006, jak na to stěžovatelka upozorňuje, neboť tato skutečnost není pro posouzení včasnosti podání

kasační stížnosti rozhodující. Rozhodující je den doručení rozsudku zástupci stěžovatelky. Přitom zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti není možné prominout, jak vyplývá z ustanovení § 106 odst. 2 poslední věty s. ř. s.

Vycházejí z tohoto předpokladu pak nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu než konstatovat, že napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, jímž zamítl žádost o ustanovení zástupce stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti pro jeho zjevnou neúspěšnost, není nezákonné.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 (dříve odst. 7) s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát. S tímto ustanovením souvisí navazující ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., podle něhož účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

Při posuzování podmínek pro osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti a tudíž pro možnost ustanovit účastníku zástupce, je krajský soud oprávněn učinit si sám předběžný úsudek o úspěšnosti kasační stížnosti především z hlediska její včasnosti a přípustnosti. Pokud je zcela evidentní, tak jak je tomu i v projednávané věci, že kasační stížnost proti napadenému rozsudku je podána opožděně, přičemž soud rozhodující o kasační stížnosti nemá možnost zmeškání této lhůty prominout, pak jeho úvaha o zjevné neúspěšnosti takové kasační stížnosti má své opodstatnění. Opožděně podaná kasační stížnost musí být totiž odmítnuta, aniž by se Nejvyšší správní soud mohl zabývat jeho věcnou důvodností. Proto by bylo také zcela nadbytečné a z hlediska procesní ekonomie vyloučené, aby pro řízení o pozdě podané kasační stížnosti byl účastníku ustanoven zástupce.

Z uvedených důvodů proto kasační stížnost stěžovatelky směřující proti napadenému usnesení Krajského soudu v Hradci Králové nebyla shledána důvodnou, neboť napadené usnesení netrpí nezákonností spočívající v nesprávném posouzení této právní otázky soudem. Proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

K námitkám stěžovatelky uplatněným v kasační stížnosti, které spočívají v tvrzeném porušení ustanovení správního řádu a v porušení Listiny základních práv a svobod ze strany Krajského soudu v Hradci Králové, Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že k porušení ustanovení správního řádu soudem nemohlo dojít, neboť podle tohoto předpisu soud v řízení nepostupuje. Pro přezkumné soudní řízení platí totiž zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, jehož ustanovení krajský soud neporušil. Pokud jde o stěžovatelkou vytýkané porušení článku 37 odst. 2 a článku 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod ze strany uvedeného soudu, pak Nejvyšší správní soud dodává, že tato ustanovení krajský soud v řízení plně respektoval, neboť k žádosti stěžovatelky jí pro řízení před uvedeným soudem ustanovil zástupce – advokáta, JUDr. Karla Kavalíra. Ustanovil jí rovněž tlumočníka s ohledem na její tvrzení, že neovládá jazyk, jímž se jednání vede. Tento tlumočník byl přítomen jednání, k němuž byla stěžovatelka řádně předvolána, avšak ta se bez omluvy k tomuto jednání nedostavila. Proto ani tyto námitky stěžovatelky nebyly shledány Nejvyšším správním soudem důvodnými.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení bylo Nejvyšším správním soudem rozhodnuto za použití ustanovení § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalovaný žádné náklady neuplatňoval a soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, přičemž stěžovatelka byla v řízení neúspěšná.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu